

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
OKRUŽNI SUD U BANJA LUCI
Broj: 11 0 U 027083 20 U
Dana, 23.12.2021. godine

Okružni sud u Banjoj Luci, sudija Aleksandra Mirošljević-Ždral, kao sudija pojedinac, uz učešće Svjetlane Balaban, kao zapisničara, rješavajući u upravnom sporu tužbi tužioca Udruženje "Resursni Aarhus centar u BiH", Behdžeta Mutevelića broj 39, iz Sarajeva, koga zastupa izvršni direktor Udruženja, Emina Veljović, protiv rješenja broj 15.03-360-143/18 od 01.07.2020. godine, tuženog Ministarstva za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju Republike Srpske, Banja Luka, u predmetu izdavanja građevinske dozvole, dana 23.12.2021. godine, donio je sljedeću

PRESUDU

Tužba se uvažava i osporeni akt poništava.

Obavezuje se tuženi da tužiocu nadoknadi troškove upravnog spora u iznosu od 200,00 KM, u roku od 30 dana, računajući od dana prijema presude pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

Odbija se zahtjev zainteresovanog lica za naknadu troškova postupka kao neosnovanim

Obrazloženje

Osporenim aktom tačkom 1 dispozitiva rješenja, data je investitoru „Buk“ d.o.o. Istočno Sarajevo, građevinska dozvola za izgradnju male hidroelektrane „Samar“ na Kasindolskoj rijeci, instalisane snage 0,95 MW, koja obuhvata izgradnju mašinske zgrade, vodozahvata, cjevovoda, pristupnog puta od mašinske zgrade do vodozahvata, te priključnog 35 Kv dalekovoda na zemljištu označenom kao k.č. broj 2359/3, 2347/1, 2359/4, 982/42, 982/43, 989/2, 2315, 2359/2, 996/2, 997/6, 1004/2, 1003/3, 1034, 1022/4, 1029, 1003/2, 845/4, 845/6, 1003/4 k.o. Kijevo i k.č. broj 536/10 k.o. Tvrdimići na teritoriji opštine Istočno Novo Sarajevo i Trnovo. Tačkom 2 dispozitiva, za izgradnju objekta iz tačke 1 ovog rješenja, investitoru su izdata od strane ministarstva lokacijski uslovi broj 15.02-364-26/15 od 03.03.2015.godine, sa izmjenom od 30.12.2015. godine i 01.03.2019. godine. Tačkom 3 dispozitiva navedeno je da je sastavni dio rješenja tehnička dokumentacija - Glavni projekat za izgradnju male hidroelektrane „Samar“ na Kasindolskoj rijeci: Sveska 1 (opšti dio i podloge), Sveska 2 (vodozahvat), Sveska 3 (Tlačni cjevovod), Sveska 4 (mašinska zgrada), Sveska 5 (elektro-mašinska oprema), Sveska 6 (priključni dalekovod), Sveska 7 (pristupni put), Sveska 8 (premjer i predračun radova), Elaborat o uređenju gradilišta sa priložima mjera zaštite na radu, sve izrađeno od strane „Siming“ d.o.o. Foča, u saradnji sa JU „Institut za urbanizam, građevinarstvo i ekologiju Republike Srpske“, Banja Luka i „Plan“ d.o.o. Banja Luka, broj GP-5-28/19, E-5-31/19 i 191-TD-V/19 od maja 2019. godine, Elaborat zaštite od požara broj 1-562-

07/19 od jula 2019. godine, izrađeni od strane „Tehnološki Eko Centar“ d.o.o. Brčko, RJ Banja Luka, te elaborat o izvedenim detaljnim geološkim istraživanjima broj PG-291/18 od decembra 2018. godine, izrađen od strane JU „Institut za urbanizam, građevinarstvo i ekologiju Republike Srpske“, Banja Luka. Sastavni dio tehničke dokumentacije je Završni izvještaj o kontroli tehničke dokumentacije sačinjeni od strane „Radis“ d.o.o. Istočno Sarajevo, pod brojem IZ-RA-RE-029/19 od 02.08.2019. godine. Tačkom 4 dispozitiva investior je dužan prije otpočinjanja radova, podnijeti zahtjev opštinskom organu uprave nadležnom za poslove urbanizma, ili ovlašćenoj geodetskoj organizaciji za obavljanje geodetskih poslova, za iskolčavanje predmetnog objekta. Tačkom 5 dispozitiva je navedeno da je obaveza investitora da obavijesti urbanističko-građevinsko inspekciju o otpočinjanju radova i dostavi akt o imenovanju nadzornog organa najkasnije osam dana prije njihovog otpočinjanja. Tačkom 6 dispozitiva je navedeno da rješenje prestaje da važi ako investitor ne započne radove u roku tri godine od dana kada je građevinska dozvola postala izvršna.

Blagovremeno podnesenom tužbom tužilac ističe da je tuženi prekršio člana 10 Zakona u upravnim sporovima Republike Srpske tokom izdavanja rješenje o građevinskoj dozvoli broj 15.03-360-143/18 od 01.07.2020. godine, jer u smislu člana 10 stav 2 navedenog zakona, prilikom donošenja pomenutog rješenja, nije poštovao odredbe člana 8, 12 stav 3, 17, 39, 61, 63 i člana 65 stav 1 Zakona o zaštiti životne sredine RS (“Službeni glasnik Republike Srpske” broj 71/12, 79/15), nije primjenio Pravilnik o projektima za koje se sprovodi procjena uticaja na životnu sredinu i kriterijuma za odlučivanje o obavezi sprovođenja i obimu procjene uticaja na životnu sredinu Republike Srpske (“Službeni glasnik Republike Srpske” broj 124/12). Takođe, tuženi nije pravilno primjenio Zakon o uređenju prostora (“Službeni glasnik Republike Srpske” broj 40/13, 106/15, 3/16 i 84/19) i to članove 11, 59 i 60 stav 3, te nije pravilno primjenio Pravilnik o formi, sadržaju i načinu izdavanja lokacijskih uslova Republike Srpske (“Službeni glasnik Republike Srpske” broj 69/13), te je činjenično stanje nepotpuno i nepravilno utvrđeno, odnosno iz utvrđenih činjenica izveden je nepravilan zaključak u pogledu činjeničnog stanja prilikom donošenja spornog rješenja.

Nakon dostavljenih informacija i navoda od strane zabrinutih građana općine Istočno Novo Sarajevo, o zatečenom alarmantnom stanju Kasindolske rijeke čije je korito zbog rada male hidroelektrane MHE „Podvič“, instalisane snage od 0,95 MW u određenim predjelima ostalo u potpunosti suho, kao i zbog informacije o mogućnosti izgradnje dvije nove male hidroelektrane na spomenutoj rijeci, tužitelj je uputio tuženom zahtjev za pristup informacijama (ZPI), broj 02-185/20 dana 02.07.2020. godine, a kojim je između ostalog, tražio informacije o ekološkim dozvolama i informacije o građevinskim i urbanističkim saglasnostima za MHE „Podvič“, MHE „Samar“ i MHE „Slapi“. Kao odgovor na ZPI, tužitelj je od tuženog zaprimio dana 15.07.2020. godine, akt informacija broj 15.04-053-451/20 od 09.07.2020. godine, a uz akt koji je tuženi priložio i sporno rješenje o građevinskoj dozvoli broj 15.03-360-143/18 od 01.07.2020. godine, izdato zainteresovanom licu za izgradnju MHE „Samar“ na Kasindolskoj rijeci, instalisane snage 0,95 MW.

Radi dodatnog utvrđivanja okolnosti prilikom izdavanja spornog rješenja o građevinskoj dozvoli broj 15.03-360-143/18 od 01.07.2020. godine, tužitelj je uputio tuženom još jedan ZPI broj 02-226/20 od 24.07.2020. godine, a na koji je od tuženog dobio kao odgovor akt Informacija broj 15.04-053-503/20 od 04.08.2020. godine.

Evidentna je činjenica da dostavljanje akta naslovljenih Informacija, poput navedeno akta Informacija broj 15.04-053-451/20 od 09.07.2020. godine, kao i akt Informacija broj 15.04-053-503/20 od 04.08.2020. godine, predstavlja grubo kršenje člana 190 Zakona o opštem upravnom postupku Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 13/02, 87/07 i 50/10, u daljem tekstu ZOUP), a kojim jasno regulisano da: „organ nadležan za rješavanje donosi rješenje u upravnoj stvari koja je predmet postupka“, prateći time i zakonsku formu rješenja, između ostalog, sa jasno naglašenim dispozitivom i uputstvom o pravnom sredstvu, kako je regulisano članom 194 pomenutog zakona.

Naima, prilikom donošenja rješenja o građevinskoj dozvoli, gore navedeni, tuženi u smislu člana 10 stav 2 i stav 4 Zakona o upravnim sporovima Republike Srpske, nije pravilno primijenio član 8, član 12 stav 3, 17, 39, 61, 63, te član 65 stav 1 Zakona o zaštiti životne sredine Republike Srpske, s tim u vezi, nije pravilno primjenio Pravilnik o projektima za koje se sprovodi procjena uticaja na životnu sredinu i kriterijumima za odlučivanje o obavezi sprovođenja i obimu procjene uticaja na životnu sredinu Republike Srpske, naročito u pogledu poštivanja član 6 stav 1 tačka a (2), ovog pravilnika, pa činjenično stanje nije potpuno i pravilno utvrđeno.

Međutim, tokom donošenja spornog rješenja o građevinskoj dozvoli, gore navedeni broj tuženi je prekršio sve navedene i citirane članove Zakona o zaštiti životne sredine Republike Srpske, s obzirom da u smislu člana 8 navedenog zakona nije pažljivo i ekonomično razmotrio stepen opterećenja korištenja toka Kasindolske rijeke, izgradnjom još jedne MHE i to MHE „Samar“, s obzirom da na pomenutoj rijeci postoji već izgrađena MHE „Podvič“, instalisanog kapaciteta 0,95 MW. Na ovaj način, tuženi je takođe ujedno prekršio i odredbe člana 6 stav 1 tačka a (2) Pravilnika o projektima za koje se sprovodi procjena uticaja na životnu sredinu i kriterijumima za odlučivanje o obavezi sprovođenja i obimu uticaja na životnu sredinu Republike Srpske, a u kojem stoji da tuženi, odnosno nadležno ministarstvo „odlučuje o potrebi sprovođenja procjene uticaja na projekte na osnovu sljedećih kriterijuma „ a) karakteristike projekta:.. (2) kumulativni uticaj sa drugim projektima ... (5) šteteni uticaj na životnu sredinu... lokacija projekta i osjetljivost životne sredine područja koje može biti pod uticajem projekta.“ Takođe, prema članu 17 Zakona o zaštiti životne sredine „vode se mogu koristiti i opterećivati... uz primjenu odgovarajućeg tretmana, na način i do nivoa koji ne predstavlja opasnost za prirodne procese ili obnovu kvaliteta i količine vode i koji ne umanjuje mogućnost njihovog višenamjenskog korišćenja.,,

Međutim, tokom donošenja spornog rješenja o građevinskoj dozvoli, tuženi je prekršio član 137 ZOUP, jer nije odredio javnu raspravu tokom koje bi tužitelj, mještani opština Istočno Novo Sarajevo i Trnovo, kao i druga zainteresovana javnost, u smislu odredbe člana 6 stav 2, stav 4 i stav 5 Aarhuske konvencije mogla se na adekvatan, blagovremen i učinkovit način informisati o postupku izdavanja spornog rješenja o građevinskoj dozvoli, gore navedeni broj, uključujući postupke, koji su prethodili istom, pa činjenično stanje nije potpuno i pravilno utvrđeno, odnosno iz utvrđenih činjenica izveden je nepravilan zaključak u pogledu činjenično stanja prilikom donošenja spornog rješenja, gore navedeni broj.

U skladu sa svim gore navedenim, tužitelj smatra da je tuženi prilikom donošenja rješenja o građevinskoj dozvoli broj 15.03-360-143/18 od 01.07.2020. godine, prekršio član 10 stav 2 Zakona o opštem upravnom postupku Republike Srpske, jer nije pravilno primijenio član 8, 12 stav 3, član 17, 39, 61, 63, te član 65 stav 1 Zakona o zaštiti životne

sredine ("Službeni glasnik Republike Srpske" broj: 71/12 i 79/15) i s tim u vezi nije pravilo primijenio član 11, 59 i 60 stav 3 Zakona o uređenju prostora i građenju Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske" broj: 40/13, 106/15, 3/16 i 84/19), s tim u vezi nije pravilno primijenio Pravilnik o formi, sadržaju i načinu izdavanja lokacijskih uslova Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske" broj: 69/13), pa je prekršio i član 10 stav 4 navedenog Zakona o upravnim sporovima Republike Srpske, jer nije postupio po pravilima upravnog postupka, odnosno u skladu sa članom 137 Zakona o opštem upravnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 13/02, 87/07, 50/10 i 66/18), kao i u skladu sa članom 6 Aarhuske konvencije ("Službeni glasnik BiH-MU", broj 8/08), pa činjenično stanje nije potpuno i pravilno utvrđeno, odnosno iz utvrđenih činjenica izveden je nepravilan zaključak u pogledu činjeničnog stanja prilikom donošenja spornog rješenja, gore navedeni broj, pa predlaže da se tužba uvaži i osporeni akt poništi i sud na osnovu člana 29 ZUS sam riješi upravni spor, uz naknadu troškova postupka.

Tuženi je na zahtjev suda dostavio spis predmetne upravne stvari i odgovor na tužbu u kojem navodi da spis predmetne upravne stvari čini i tehnička dokumentacija navedena u tački 3 dispozitiva osporenog rješenja, koju zbog obimnosti ne dostavljaju u prilogu odgovora na tužbu, ali će istu naknadno dostaviti na zahtjev suda.

Zainteresovano lice „Buk“ d.o.o. Istočno Sarajevo, u odgovoru na tužbu navodi da osporava aktivnu legitimaciju tužioca, kao i blagovremenost tužbe obzirom da tužilac nije primio i nije bio ovlašćeno da primi osporeno rješenje, pa se postavlja pitanje trenutka od kojeg bi se računao rok od 30 dana za podnošenje tužbe. Zainteresovano lice smatra da je sud trebao tužbu odbaciti što proizlazi iz člana 22 stav 1 tačka 3 ZUS, kojim je jasno propisano da će sud rješenjem tužbu odbaciti kad upravnim aktom koji se tužbom osporava nije povrijeđeno pravo tužioca ili njegov neposredni lični interes zasnovan na zakonu, posebno kada se ima u vidu da je tužba neblagovremena, podnesena od strane neovlašćenog lica, te zbog toga što upravnim aktom koji se tužbom osporava nije povrijeđeno pravo tužioca ili njegov neposredni lični interes zasnovan na zakonu, odnosno da donese presudu kojom se tužba odbija kao neosnovana.

Razmotrivši tužbu i osporeni akt po odredbi člana 30 Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 109/05 i 63/11 - u daljem tekstu ZUS), zatim odgovor tužene strane, odgovor zainteresovanog lica, kao i dostavljeni dio spisa predmetne upravne stvari, ovaj sud je odlučio kao u izreci presude iz sljedećih razloga:

Iz podataka u spisu proističe da je tuženi dana 01.07.2020. godine, donio rješenje broj 15.03-360-143/18 kojim je dao investitoru „Buk“ d.o.o. Istočno Sarajevo građevinsku dozvolu za izgradnju MHE „Samar“ na Kasindolskoj rijeci na osnovu zahtjev zainteresovanog lica od 28.08.2018. godine. koje je uz zahtjev priložio: primjerak tehničke dokumentacije Glavnog projekta MHE Samar, ugovor o koncesiji i aneks ugovora za MHE Samar, lokacijske uslove i izmjenу lokacijskih uslova za MHE Samar, broj 15.02-364-26/15 od 03.03.2015. godine i 30.12.2015. godine, uvjerenje da lokacijski i izmjena lokacijski nisu promijenjeni za MHE Samar, broj 15.02-364-26/15 od 18.01.2017. godine, uvjerenje da lokacijski i izmjena lokacijski nisu promijenjeni za MHE Samar, broj 15.02-364-26/15 od 03.07.2018. godine, elektroenergetska saglasnost za MHE Samar, izdata od strane ZP „Elektro distribucija“ a.d. Pale, broj 84-PEEC/14 od 17.12.2014. godine, ekološka dozvola za MHE Samar, broj 15.04-96-96/15 od

11.09.2015. godine. Tuženi u obrazloženju rješenja, osporenog akta, navodi da je investitor dostavio dokumentaciju i to: lokacijske uslove izdate od strane tuženog broj 15.02-364-26/15 od 03.03.2015. godine, sa izmjenama od 30.12.2015. godine i 01.03.2019. godine, tehničku dokumentaciju i izvještaj o izvršenoj kontroli tehničke dokumentacije, prilog plana parcelacije, dokaz o riješenih imovinsko-pravnim odnosima, notarski ovjeren ugovora o zasnivanju stvarne služnosti puta na katastarskim česticama, Odluku Skupštine opštine Trnovo o saglasnosti uspostavljanja prava služnosti, Odluku Vlade Republike Srpske o osnivanju prava služnosti u korist privrednog društva „Buk“ d.o.o. Istočno Sarajevo, ugovor o koncesiji od 29.04.2014. godine, kao i druge akte, za koje je tuženi naveo da svi zajedno ispunjavaju uslove propisane članom 128 Zakona o uređenju prostora i građenja.

Osporeni akt nije pravilan i nije zakonit

Zainteresovano lice je istaklo prigovore da je tužba neblagovremena, da tužilac nije aktivno legitimisan za podnošenje tužbe i da nema pravni interes za pokretanje predmetnog upravnog spora, za koje sud nalazi da su neosnovani.

Nesporno je da je osporeni akt donesen dana 01.07.2020. godine pa s obzirom da je tužilac imao saznanje o sadržaju istog nakon što mu je tuženi dostavio akt informaciju broj 15.04-053-451/20 od 09.07.2020. godine, a uz akt je dostavljeno i osporeni akt broj 15.03-360-143/18 od 01.07.2020. godine, a tužba je podnesena dana 11.08.2020. godine, proizlazi da je ista podnesena blagovremeno, jer prema odredbama člana 9 stav 2 Konvencije o pristupu informacijama, učešće javnosti u odlučivanju i pristupu pravdi u pitanjima životne sredine, tužilac, ima aktivnu legitimaciju za podnošenje predmetne tužbe, a shodno članu 2 stav 5 Aarhuske konvencije, ima i pravni interes za pokretanje predmetnog upravnog spora.

Bosna i Hercegovina je ratifikovala Konvenciju o pristupu informacijama, učešću javnosti u odlučivanju i pristupu pravdi u pitanjima životne sredine (u daljem tekstu: Aarhuska konvencija). Navedena odluka i tekst Aarhuske konvencije objavljeni su u „Službenom glasniku BiH“, Međunarodni ugovori, broj 8/2008. Ratifikacijom Aarhuske konvencije Bosna i Hercegovina, a time i Republika Srpska, preuzela je obavezu da primjenjuje odredbe te konvencije u svakom pojedinačnom slučaju na koji se odnose njene odredbe. Prema članu 2 stav 1 tačka 5 Aarhuske konvencije javnost koje se predmet tiče označava javnost koja je pod uticajem ili će vjerovatno biti pod uticajem, ili ima interesa u odlučivanju o pitanju zaštite životne sredine, a u svrhu ove definicije nevladine organizacije koje promovišu zaštitu životne sredine smatraće se da imaju interes. S tim u vezi nije sporno da je tužilac organizovan i registrovan kao udruženje građana (nevladina organizacija) koje promoviše zaštitu životne sredine. Zbog toga tužilac predstavlja nevladinu organizaciju u smislu člana 2 stav 1 tačka 5 Aarhuske konvencije. Prema članu 3 stav 9 ove konvencije, javnost (a to znači i nevladine organizacije koje promovišu zaštitu sredine) ima, između ostalog, i pravo na pristup pravosuđu po pitanjima vezanim za životnu sredinu, bez diskriminacije po pitanju državljanstva, nacionalnosti i domicila, a u slučaju pravnog lica i bez diskriminacije u vezi toga gdje ima registrovano sjedište ili djelotvoran centar svojih aktivnosti. Prema tome, polazeći od odredaba člana 3 stav 9 i člana 2 stav 1 tačka 5 Aarhuske konvencije, te već navedenog člana 9, sud smatra da u ovakvim upravnim stvarima tužilac (kao nevladina organizacija koja promoviše zaštitu životne sredine) ima aktivnu legitimaciju za podnošenje tužbe u ovoj upravnoj stvari, i to

bez obzira da li je prije toga učestvovao u postupku pred upravnim organom nadležnim za odlučivanje.

Iz naprijed svega naprijed navedenog crpi se pravni interes tužioca za pokretanje predmetnog upravnog spora

Članom 128 Zakona o uređenju prostora i građenju Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske" broj 40/13, 106/15, 3/16 i 84/19) uz zahtjev za izdavanje građevinske dozvole, investitor prilaže: lokacijske uslove, dokaz o riješenim imovinsko-pravnim odnosima, ugovor o koncesiji ili javno-privatnom partnerstvu, ako se za traženu izgradnju daje koncesija ili zaključi ugovor o javno-privatnom partnerstvu u skladu sa posebnim propisima, glavni projekat u tri primjerka, izvještaj o reviziji tehničke dokumentacije u skladu sa članom 114 ovog zakona, izvještaj i potvrdu o nostrifikaciji u slučajevima iz člana 102 stav 4 ovog zakona, ekološka dozvola ako je potrebna ili rješenje o odobravanju studije uticaja na životnu sredinu u skladu sa propisima o zaštiti životne sredine i druge dokaze određene posebnim zakonima.

Članom 50 Zakona o uređenju prostora i građenju Republike Srpske propisano je da lokacijski uslovi predstavljaju tehnički stručni dokument koji određuje uslove za projektovanje i građenje, a koji se izrađuje na osnovu zakona, posebnih zakona i propisa donesenih na osnovu tih zakona, kao i dokumenata prostornog uređenja, te da lokacijske uslove izdaje organ uprave nadležna za poslove uređenja prostora u jedinici lokalne samouprave na čijem se području zahtjeva gradnja, kao i da izuzetno od stava 1 ovog člana, Ministarstvo izdaje lokacijske uslove za izgradnju objekata koji se izvode na području dvije ili više jedinica lokalne samouprave kao i između ostalog za energetske i druge objekte i postrojenja za proizvodnju električne energije, osim solarnih postrojenja sa fotonaponskim ćelijama i drugih postrojenja koja koriste sve vidove obnovljenih izvora energije instalisane snage do 250 kW, a da se prije izdavanja lokacijskih uslova za objekte iz stava 2 ovog člana pribavlja mišljenje lokalne zajednice na čijoj teritoriji se zahtjeva gradnja (član 60 Zakona o uređenju prostora i građenju Republike Srpske).

Dalje, je članom 66, istog zakona, propisano da lokacijski uslovi važe do izmjene važećeg ili donošenja sprovedbenog plana, ako je propisana obaveza njegovog donošenja, te da ako investitor nije podnio zahtjev za građevinsku dozvolu u roku od godinu dana od dana izdavanja lokacijskih uslova, prije podnošenja zahtjeva dužan je pribaviti uvjerenje da izdati lokacijski uslovi nisu promijenjeni. Iz spisa proizlazi da je investitor zahtjev za izdavanje građevinske dozvole podnio poslije godinu dana od izdatih lokacijskih uslova, pa i više od godinu dana nakon izdavanja uvjerenja broj 15.02-364-26/15 od 18.01.2017. godine, tako da uz zahtjev nije dostavio uvjerenje da lokacijski uslovi, odnosno izmjena lokacijskih uslova, nisu promijenjeni.

Članom 8 Zakona o zaštiti životne sredine propisano je da se pri korišćenju životne sredine mora ispoštovati načelo predostrožnosti, to jest pažljivo upravljati i ekonomično koristiti elemente životne sredine, te svesti na najmanju moguću mjeru stvaranje otpada primjenom reciklaže nastalog otpada, odnosno ponovnog korišćenja prirodnih i vještačkih materijala, što jasno upućuje da je tuženi bio dužan imati u vidu da već postoji izgrađena MHE „Podvič“ i da korišćenja toka Kasindolske rijeke, izgradnjom još jedne MHE i to MHE „Samar“ predstavlja dodatno opterećenja. Na ovaj način, tuženi je prekršio i odredbe člana 6 stav 1 tačka a) 2 Pravilnika o projektima za koje se sprovodi procjena uticaja na životnu sredinu i kriterijuma za odlučivanje o obavezi sprovođenja i obimu procjene uticaja na životnu sredinu Republike Srpske, a u kojem stoji da tuženi,

odnosno nadležno ministarstvo odlučuje o potrebi sprovođenja procjene uticaja na projekte (poput izgradnje hidroelektrana) na osnovu sljedećih kriterijuma a) karakteristike projekta:.. (2) kumulativni uticaj sa drugim projektima.. (5) štetni uticaj na životnu sredinu ... lokacija projekta i osjetljivost životne sredine područja koje može biti pod uticaje projekta. Takođe, prema članu 17 Zakona o zaštiti životne sredine vode se mogu koristiti i opterećivati ... uz primjenu odgovarajućeg tretmana, na način i do nivoa koji ne predstavlja opasnost za prirodne procese ili za obnovu kvaliteta i količine vode i koje ne umanjuje mogućnost njihovog višenamjenskog korištenja.

U obrazloženju osporenog akta na strani tri se navodi da izmjene na postrojenju MHE „Samar“ instalisane snage 0.95 MW nisu značajne i da ostaje na snazi ekološka dozvola broj 15.04-96-96/15 od 11.09.2015. godine.

Takođe, jasno je iz podataka u spisu da je tuženi izdao zainteresovanom licu lokacijske uslove broj 15.02-364-26/15 od 03.03.2015. godine za MHE „Samar“, instalisane snage 0,95 MW na teritoriji opštine Trnovo i Istočno Novo Sarajevo, a onda četiri godine kasnije, ponovo istom licu izdao još jednu izmjenu lokacijskih uslova pod brojem 15.02-364-26/15 od 01.03.2019. godine, i to nakon podnošenja zahtjeva za izdavanje građevinske dozvole, što nije u skladu sa članom 12 stav 3 i člana 39 Zakona o zaštiti životne sredine Republike Srpske, s obzirom da tuženi nije osigurao da javnost učestvuje u ovim postupcima, poput mještana koji se nalaze u neposrednoj blizini, posebno Opštine Istočno Novo Sarajevo, kao i tužitelja. Naime, iz dostavljenog spis proizlazi da su i lokacijski uslovi i obnove ekološke dozvole naknadno izdane, pa nije jasno kako je tuženi našao da su ispunjeni uslovi za izdavanje građevinske dozvole kada je zakonom jasno propisano šta investitor mora podnijeti uz zahtjev.

Prema nalaženju ovog suda, tuženi je počinio bitne povrede pravila postupka, što je dovelo do pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava, a to sve predstavlja razloge za uvažavanje tužbe i poništenje osporenog akta, iz razloga što dato obrazloženje ne predstavlja obrazloženje kakvo propisuje odredba člana 197 stav 2 ZOUP.

S obzirom na navedeno, sud ukazuje da je neophodno da, nakon što se u postupku utvrde sve činjenice i okolnosti koje su od važnosti za donošenje zakonitog i pravilnog rješenja, izvrši brižljiva ocjena svakog dokaza posebno i svih dokaza zajedno, te o tome da valjano obrazloženje, kako je to propisano odredbom člana 197 stav 2 ZOUP, odnosno iznese kratko izlaganje zahtjeva stranaka, utvrđeno činjenično stanje, prema potrebi i razloge koji su bili odlučujući pri ocjeni dokaza, razloge zbog kojih je uvažan koji od zahtjeva stranaka, propise i razloge koji s obzirom na utvrđeno činjenično stanje upućuju na odluku koja je data u dispozitivu. Dakle, obrazloženje mora sadržavati elemente koji će omogućiti kontrolu njegove ispravnosti, a to je objašnjenje zašto je primjenom tog propisa riješeno onako kako je izloženo u dispozitivu. Donošenje rješenja bez obrazloženja ili, kako je to učinio tuženi, nedovoljnog obrazloženja, predstavlja povredu pravila postupka predviđenu odredbom člana 197 stav 2 ZOUP, zbog koje nije bilo moguće ispitati zakonitost osporenog akta, a što sve predstavlja razloge za uvažavanje tužbe i poništenje osporenog akta.

Takođe, tuženi treba imati u vidu da se u Ustavu Republike Srpske, izričito spominje okoliš u Poglavlju II, - ljudska prava i slobode i propisano je da čovjek ima pravo na zdravu životnu sredinu. Svako je, u skladu sa zakonom dužan da u okviru svojih mogućnosti štiti i unapređuje životnu sredinu (član 35) Ustava. Navedeno znači da

Republika Srpska treba da štiti i podstiče... racionalno korištenje prirodnih bogatstava u cilju zaštite i poboljšanja kvaliteta života i zaštite, te obnove životne sredine u opštem interesu (član 64). Prema članu 68 Ustava, Republika Srpska je odgovorna za regulisanje i obezbjeđivanje zaštite životne sredine, kao i za glavne ciljeve i smjerove ekonomskog, naučnog, tehnološkog, demografskog i društvenog razvoja, te razvoja poljoprivrede i sela, korištenje prostora, politiku i mjere za usmjeravanje razvoja i roba. Neke od nadležnosti opština jesu da donose program razvoja, urbanistički plan i staraju se o zadovoljavanju potreba građana u kulturi, obrazovanju, zdravstvenoj i socijalnoj zaštiti, fizičkoj kulturi, informisanju, zanatstvu, turizmu i ugostiteljstvu, zaštiti životne sredine i drugim oblastima (član 102).

Shodno navedenom, imajući u vidu koliki je značaj očuvanja životne sredine u koji se ubrajaju svi nenadoknadivi prirodni resursi, koji su u ovom času, nesporno obuhvaćeni osporenim aktom, to se ne može olako provoditi postupak za pribavljanje tako važne dozvole, bez ispunjenja svih zakonom propisanih uslova i procedura.

Postupajući suprotno navedenim odredbama tuženi je počinio bitne povrede postupka, zbog čega je osporeni akt nezakonit u smislu odredbe člana 10 stav 1 i 4 ZUS. Imajući u vidu da spis tuženog ne sadrži dokaze da je postupano u skladu sa propisanim postupkom izdavanja ekološke dozvole to je vajalo tužbu uvažiti, a osporeni akt poništiti na osnovu ovlašćenja iz člana 31 stav 1 i 2 ZUS.

U smislu člana 50 ZUS tuženi organ je u obavezi odmah, a najkasnije u roku od 30 dana, od dana dostavljanja ove presude, da donese novi upravni akt, uvažavajući pravno shvatanje ovog suda i primjedbe suda u pogledu postupka.

Tužilac je opredijelio troškove ovog spora na troškove sudske takse na tužbu i presudu, a u skladu sa Zakonu o sudskim taksama („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 73/08, 49/09, 67/13 i 63/14), koje troškove sud cijeni nužnim i opravdanim i koje je, kao takve, i dosudio.

Odbijen je zahtjev zainteresovanog lica za naknadu troškova spora u vidu davanja pismenog odgovora na tužbu jer ta radnja ne predstavlja obaveznu radnju u upravnom sporu, čijim bi propuštanjem, za to lice, nastale posljedice i cijeneći stoga, tako opredijeljene troškove, neosnovanim.

Zapisničar

Svjetlana Balaban

Sudija

Aleksandra Mirošljević Zdral

